

Gebitsverzorging

Door Tineke van Gent

Voordat we aan het onderdeel verzorging toekomen eerst iets meer informatie over de samenstelling van het hondengebit. In principe hebben zoogdieren, waar de hond ook toebehoort, 44 gebitselementen. Door de evolutie echter zijn er bij diverse diersoorten elementen uit het gebit verdwenen. Het huidige hondengebit bestaat uit 42 elementen als volgt verdeeld: 12 snijtanden, 4 hoektanden, 4 valse kiezen (de premolaren) en 10 kiezen (de molaren). Het gebit van een zoogdier is aangepast aan het dieet van de soort. Bij honden is het gebit ook nog eens aangepast aan functionaliteit. De vorm van de schedel bepaalt in het algemeen de vorm van het gebit van de hond. Het meest voorkomende type gebit zijn het schaargebit en het tanggebit.

Het gebit van de hond is een typisch carnivoor gebit, dat wil zeggen dat het is samengesteld uit elementen die geschikt zijn om vlees te bewerken. Met de hoektanden wordt een prooi gegrepen en het vlees los gescheurd, de snijtanden snijden het vlees van de beenderen en de kiezen vermalen het vlees. De hond wordt gezien als een gedomesticeerde verwant van de wolf, maar er zijn diverse verschillen o.a. in het gebit. Bij de hond staan de gebitselementen dichter op elkaar, hierdoor is het gebit van de hond gevoeliger voor mond- en tandaandoeningen. Als men daarbij bedenkt dat het menu wat

de meeste honden aangeboden krijgen aangeboden weliswaar voldoende aan voedingswaarde biedt maar voor het gebit toch niet helemaal ideaal is mag het duidelijk zijn dat er bij de verzorging van de hond ook aandacht moet worden besteed aan het gebit. Voeren volgens de Barf methode zou een optie kunnen zijn om het gebit in optimale conditie te

houden. Eventueel kunnen voedingssupplementen volgens het orthomoleculaire principe iets voor het gebit betekenen. Denk daarbij aan vitamine C (beschermt tandvlees en remt infecties) en vitamine E (remt tandvleesinfecties), voor beide vitamines geldt dat u kiest voor de natuurlijke vorm. Raadpleeg daarvoor echter een orthomoleculaire dierenarts. Bedenk: “Een gezonde mond houdt uw hond gezond!”

Een aantal aandachtspunten:

Het tandvlees, dit dient roze van kleur te zijn. Dit kan bereikt worden door massage. De hond kan dit zelf doen door op een special kauwbot te kauwen (niet te hard, dit kan splinteren of er kan een tand of kies afbreken). Een flostouw is ook zeer geschikt. Verder kunt uzelf masseren door met uw hand met de wang van de hond langs de kiezen te wrijven.

De adem van de hond, die hoort niet te stinken, is dit wel het geval dan kan er sprake zijn van tandsteen of een ontsteking. Controleer of er sprake is van tandplak, dit is een witte, kleverige substantie. Het bestaat uit levende en dode bacteriën, speeksel, voedsel resten en ontstekingsproducten. Tandplak is met het blote oog waarneembaar en is nog redelijk gemakkelijk te verwijderen met een tandenborstel.

Wanneer tandplak niet verwijderd wordt zal het zich ophopen en uiteindelijk zal er tandsteen ontstaan wat nog meer tandplak zal aantrekken en op die manier zullen er nog meer slechte bacteriën zich in de mond nestelen. Hierdoor kunnen er ontstekingen

ontstaan aan tandvlees (gangivitis) of paradontitis waarbij de diepere weefsels aangetast kunnen worden.

Wortelontsteking, los zittende tanden en of kiezen die uiteindelijk zullen uitvallen en pijn voor de hond zullen het gevolg zijn.

Maar er kunnen ook ergere problemen ontstaan hart- of nieraandoeningen kunnen het gevolg zijn.

Uw hond is er dus bij gebaat dat het gebit regelmatig wordt gecontroleerd en verzorgd. Sommige dierenartsen zouden het liefst zien dat er dagelijks wordt gepoetst. Ik denk dat dit in de praktijk niet zo gauw zal gebeuren maar minimaal eenmaal in de week het gebit van uw hond verzorgen moet toch mogelijk zijn. Gebruik voor het poetsen een speciale hondentandpasta, tandpasta voor de mens bevat fluoride dat niet geschikt is voor honden. Zelf gebruik ik een elektrische tandenborstel, de honden zijn er aan gewend. Met een speciaal krabbertje verwijder ik zo nodig hardnekkige aanslag.

Wen uw hond op jonge leeftijd al aan gebitsverzorging, begin op puppy leeftijd met het masseren van het tandvlees door buitenaf met de wangen over het gebit te wrijven. Als de pup wat ouder is kan er voorzichtig begonnen worden met een vinger in de mond het tandvlees te masseren en langs de tanden en kiezen te gaan. Als de pup hieraan gewend is kan er met een vingerborstel of een gaasje waarop wat tandpasta is aangebracht

boven beschreven handelingen worden uitgevoerd. Prijs uw pup uitbundig als hij zich laat behandelen en zorg ervoor dat hij de behandeling als “kwaliteit aandacht” ervaart. (Mijn honden zijn in ieder geval zover dat ze genieten van de aandacht die ik op deze manier aan ze schenk.) Als de pup zover is stap dan over op het gebruik van een speciale hondentandenborstel of een elektrische tandenborstel. Kijk voor een duidelijke poetsinstructie op: www.gebitscontrole.nl/gebitsverzorging/poetsinstructie

Nog even iets over het gebit van de pup. Pups worden zonder tanden en kiezen geboren. Het melkgebit begint op de leeftijd van 3 weken door te komen en is compleet op de leeftijd van ongeveer 8 weken. Als de pup 13 weken is begint het wisselen en op de leeftijd van 30 weken hoort het melkgebit volledig vervangen te zijn door het

blijvend gebit. Houdt in de gaten of er voldoende ruimte is voor het nieuw doorkomende gebitselement. Een tand of kies die blijft zitten (persisterende tand) dient door de dierenarts verwijderd te worden. Gebeurt dit niet dan zal het blijvende element in een richting geduwd worden waar het niet hoort te zijn. Dit kan schade toebrengen in de vorm van tandvleesontsteking of op de ontwikkeling van de kaken. Vuistregel van Dr. A. van Foreest, tandheelkundig dierenarts in zijn lezing “Komt wel goed...Wacht maar af” tijdens het symposium “Kieskeurig”: “Een melkelement en een blijvend element van hetzelfde type behoren niet op hetzelfde moment op dezelfde plaats in dezelfde mond aanwezig te zijn”.

Geraadpleegde bronnen:

Dr. Bruce Fogle. Medisch Handboek Honden. Baarn: Tirion; 2003. P.447.

Dr. Ruud A. Nieuwenhuis. Handboek Vitamines & Zelfzorg. Rijswijk: Emar; 1997.P. 544.

Dr. A. van Foreest. Komt wel goed...Wacht maar af. In: Kieskeurig symposium over het gebit van honden. Utrecht: 2010.

Dierenkliniek Ridderkerk. Gebitsverzorging bij hond en kat. URL:

<http://www.dierenkliniekridderkerk.nl> (geraadpleegd 18 januari 2011)